

Dedolarizace světa. Už začala?

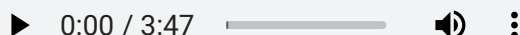

 irozhlas.cz/komentare/dolar-usa-plyn-ropa-komentar-cena-dolaru-brics-rusko-cina_2305270630_kth

Dolar je na ústupu. Možná. Někteří to říkají s nadšením, jiní s obavou. O odchodu od dolaru se v posledních měsících stále častěji mluví také na Blízkém východě, tedy oblasti, kde jsou Američané vojensky dlouhodobě přítomni a odkud se za „petrodolary“ do celého světa vyvážela ropa a plyn.

KOMENTÁŘ Praha 6:30 27. května 2023 Tento článek je více než rok starý

Vítači dedolarizace, případně jüanizace mezinárodního obchodu vycházejí z přesvědčení, že Čína dříve nebo později ekonomicky předstihne USA, a z nějakého důvodu to vítají | Foto: Kamila Schusterová | Zdroj: Český rozhlas

O postupném zanikání významu dolaru se mluví dlouhodobě, podíl americké měny na státních rezervách, případně jeho role v mezinárodních transakcích, dlouhodobě klesaly. Podle některých novinových titulků to vypadá, že takový proces nyní akceleroval.

 0:00 / 3:47

Přehrát

00:00 / 03:47

Jan Fingerland: Dedolarizace světa. Už začala?

Dedolarizace shora

Často se tak děje z vůle samotných vlád. V Iráku nedávno dokonce zakázali provádět soukromé transakce v dolarech, jež byly donedávna běžné, protože na domácí měnu nebyl spoleh.

Podstatnější mohou být kroky vlád Saúdské Arábie nebo Spojených arabských emirátů, které prý chtějí diverzifikovat své obchody do jiných měn. Například Saúdi budou Číňanům prodávat ropu za

jüany, Emirátané také plánují obchodovat s Indií v rupiích. Egyptané už vydali dluhopisy v jenech a v jüanech.

Spojené státy rozšířily protiruské sankce o stovky subjektů. Terčem se stala i česká firma

Číst článek

Celá věc má ještě širší rozměr. Egypt, Saúdská Arábie a také Bahrajn oznámily, že uvažují o připojení se ke skupině BRICS, tedy Brazílii, Rusku, Číně, Indii a Jižní Africe. Moskva dokonce navrhla zřízení společné měny, případně se hovořilo o společné brazilsko-argentinské měně.

Také se mluví o projektu Banky pro mezinárodní vypořádání, jenž by také mohl nahradit dolarové platby mezi národními centrálními bankami. V očích některých pozorovatelů je toto všechno signálem, že soumrak dolaru a z něj vyplývajícího globálního amerického vlivu nastal.

Konkrétně na Blízkém východě už několikrát mluvili o nahrazení dolaru. Například Saddám Husajn chtěl prodávat iráckou ropu za eura, Libye za Kaddáfího navrhovala panafrický zlatý standard.

Blízkovýchodní verze

Nynější pokusy jsou vyvolány dvěma relativně nahodilými okolnostmi. Jednou je válka na Ukrajině a americké, případně evropské sankce na obchod s Ruskem.

Některé státy mimo Evropu se chtějí zabezpečit proti západnímu tlaku za nedostatečné dodržování těchto sankcí nebo i za jakékoli jiné „prohřešky“ v budoucnu.

Přijetí eura není tématem tohoto volebního období. Nejdřív musíme zkrotit inflaci, řekl Fiala

Číst článek

Toho mohou dosáhnout tím, že část obchodů budou realizovat v jiných měnách. Takový obrat podporuje i Moskva, která příznačně rezignovala na rublové transakce a navrhuje také používání jüanu.

Státy jako Rusko, Írán nebo Čína také podporují jakýkoli krok, který oslabí americkou roli ve světě.

Vítači dedolarizace, případně jüanizace mezinárodního obchodu vycházejí z přesvědčení, že Čína dříve nebo později ekonomicky předstihne USA, a z nějakého důvodu to vítají.

Je tu ještě druhý, specificky blízkovýchodní důvod. Některé arabské státy reagují na odchod Ameriky z jejich regionu, protože Washington se více soustředí na Ukrajinu nebo Čínu, a navíc se v posledních letech stal nezávislým na dodávkách ropy z Blízkého východu.

Tamní vlády ale potřebují přilákat americkou pozornost, což činí například právě překlopením části transakcí na jüan – ovšem příznačně jen pro vzájemný obchod s Pekingem.

Teprve konec začátku

Někteří ekonomové, například nobelista Paul Krugman, tvrdí, že to vše vyplývá z nepochopení příčin výsadního postavení amerického dolaru. To se neopírá o americkou vojenskou moc ani přímý americký vliv.

Státy, firmy i jednotlivci používají dolar ze dvou důvodů. Jednak je spolehlivý, na americkou měnovou politiku je vidět, což se třeba o jüanu říci nedá.

Čína předstihla Japonsko a stala se největším světovým vývozcem aut. Pomohl i prodej do Ruska

Číst článek

A za druhé dolarové obchody jsou všudypřítomné a všude pro ně existuje jasná infrastruktura.

Je to stejné jako s angličtinou, ta se nepoužívá jako mezinárodní dorozumívací prostředek proto, že je k tomu vhodná svou gramatikou, ale proto, že už ji všichni používají – to je příměr amerického ekonoma Charlese Kindlebergera. Zánik této výhody by možná nebolel ani tak Američany, jako spíše všechny ostatní.

I proto se ani z eura, za kterým stojí ekonomicky silný kontinent a transparentní politika, nestal druhý dolar, nanejvýš přibyl do koše rezervních měn.

Odchod dolaru z pozice měny měn jednou nastane, stejně jako zapadne slunce nad americkým vlivem – nic přece netrvá věčně. My se ale možná této změny nedožijeme.

Autor je komentátor Českého rozhlasu.

Autor Jan Fingerland

[Napsat e-mail](#)

[Válka na Ukrajině](#) →

[Související články](#)
